

SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKVÉDELMI FŐIGAZGATÓSÁG
BELSŐ ELLENŐRZÉSI FŐOSZTÁLY
1132 Budapest, Visegrádi u. 49.
Telefon: (1) 769-1704/9066, e-mail cím: belso.ellenorzes@szgyf.gov.hu

Iktatószám: SZGYF-IKT-1962- *4* /2017

J E L E N T É S

Körösladányi Pszichiátriai Betegek Otthona

A vezetői kontrollrendszer értékelése tárgyában elvégzett tanácsadás
végrehajtásáról

2017.

Jogszábai felhatalmazás:

A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Bkr.)

Tanácsadói feladat célkitűzései:

A belső ellenőri tapasztalatok alapján a belső kontrollrendszer elemeinek értékelése.

Tanácsadói feladat hatóköre:

A Körösladányi Pszichiátriai Betegek Otthona 2016. évi belső ellenőrzésekkel érintett témákra vonatkozóan a belső kontrollrendszer értékelése és az intézmény vezetőjének a belső kontrollrendszer témakörében előírt továbbképzési kötelezettségének teljesítése.

Tanácsadói feladat végrehajtásának módszere:

Dokumentumokon alapuló elemzés, adatbekérés.

Tanácsadást végző belső ellenőr:

Feketéné Gura Judit Mónika vizsgálatvezető

Vezetői összefoglaló

A tanácsadás alapvető célja az intézményi belső kontrollrendszer 2016. évi működéséről kiállítandó vezetői nyilatkozat összeállításának és a költségvetési szervek vezetőinek a belső kontrollrendszer témakörében előírt továbbképzési kötelezettsége teljesítésének támogatása.

Az Állami Számvevőszék a zárszámadással kapcsolatosan elvégzett ellenőrzése során vizsgálja a megtett nyilatkozat tartalmát. Ha az ellenőrzés eredménye a nyilatkozat tartalmának ellentmond, akkor a költségvetési szerv vezetőjének az ellentmondás okairól – az ellenőrzési jelentés kézhezvételétől számított harminc napon belül – írásban kell beszámolni az irányító szerv vezetőjének. Ha az irányító szerv vezetője a beszámolást nem tartja elfogadhatónak, akkor a költségvetési szerv vezetőjét intézkedési terv készítésére kötelezi.

Új elem, hogy az Állami Számvevőszék 2017. évtől vizsgálataiban során, úgynevezett megfelelési ellenőrzés keretében a központi alrendszer közfeladatot ellátó intézményeiben elvégzi az intézmény vezetőjének értékelését. Az értékelés egyik adatforrásként felhasználják az intézményvezető által az adott évre kiállított vezetői nyilatkozatot is.

A nyilatkozat megalapozottsághoz hozzájárulóan a belső ellenőrzés összegyűjtötte az intézményi belső kontrollrendszer fejlesztendő területeire vonatkozó, intézkedést igénylő megállapításait.

A tanácsadás során cél volt arról meggyőződni, hogy a belső kontrollrendszer témakörében előírt intézményvezetői továbbképzési kötelezettség ismeretes-e, illetve teljesítés 2016-ban megtörtént-e, vagy 2017. évben esedékes-e.

A tanácsadói feladat eredményeinek részletezése

1. Vezetői nyilatkozat

A Bkr. 11. § (3) bekezdése szerint „Ha a megtett nyilatkozat és a zárszámadással kapcsolatosan elvégzett ellenőrzések eredménye között ellentmondás áll fenn, a költségvetési szerv vezetője az ellentmondás okairól – az ellenőrzési jelentés kézhezvételétől számított harminc napon belül – írásban beszámol az irányító szerv vezetőjének. Az irányító szerv vezetője – ha a beszámolást nem tartja elfogadhatónak – a költségvetési szerv vezetőjét intézkedési terv készítésére kötelezi.”

A Bkr. előírásain túl, 2017. évtől az Állami Számvevőszék ügynevezett megfeleléségi ellenőrzés keretében a központi alrendszer közfeladatot ellátó intézményeiben elvégzi az intézmény vezetőjének értékelését. Az értékelés egyik adatforrásaként felhasználják az intézményvezető által az adott évre kiállított vezetői nyilatkozatot is.

A belső ellenőrzés felhívja a figyelmet arra, hogy a vezetői nyilatkozat (jelentés 1. sz melléklete) kitöltésének megkönnyítésére a Nemzetgazdasági Minisztérium honlapján található Útmutató önellenőrző kérdéseket is tartalmaz, amit célszerű a nyilatkozattétel előtt kitölteni.

2. ÁBPE-továbbképzés

A Bkr. 12. § (1) bekezdése szerint: „A költségvetési szerv vezetője vagy az általa írásban kijelölt vezető állású személy – aki nem lehet a költségvetési szerv gazdasági vezetője vagy belső ellenőrzési vezetője – két évente köteles a belső kontrollrendszer témakörében az államháztartásért felelős miniszter által meghatározott továbbképzésen részt venni. A költségvetési szerv vezetője köteles a részvételt az irányító szerv vezetője felé az adott év december 31-ig igazolni.

A költségvetési szerv vezetője vezetői megbízatása (2013 augusztusa) óta nem vett részt a belső kontrollrendszer témakörében előírt intézményvezetői továbbképzésen.

Helyette a továbbképzésen való részvételre más személy sem lett általa írásban kijelölve.

Tájékoztatom, hogy a képzésre jelentkezés 2017. január 15-től február 28-áig tehető meg az Államháztartási Belső Pénzügyi Ellenőrzési Módszertani és Képzési Központ (https://abpe.nav.gov.hu/abpe_joomla/) honlapján.

A költségvetési szervek vezetőinek belső kontrollrendszer témájú továbbképzésével kapcsolatos részletes szabályokat a 28/2011. (VIII. 3.) NGM rendeletben találja meg.

3. Új feladatok a Bkr. változása miatt

A Bkr. 2016. október 1-jei módosítása új fogalmakat vezetett be és részben új feladatokat írt elő, melyek az alábbiak:

- **A kontrollkörnyezet tartalmának módosítása:** A 6. § (1) bekezdése szerint a költségvetési szerv vezetője köteles olyan kontrollkörnyezetet kialakítani, amelyben
 - a) világos a szervezeti struktúra, a folyamatok átláthatóak,
 - b) egyértelműek a felelősségi, hatásköri viszonyok és feladatok,
 - c) meghatározottak, ismertek és elfogadottak az etikai elvárások a szervezet minden szintjén,
 - d) átlátható a humánerőforrás-kezelés,
 - e) biztosított a szervezeti célok és értékek irányában való elkötelezettség fejlesztése és elősegítése.
- **Folyamatok rendszerezése és folyamatgazda kijelölése:** A 6. § (2a) bekezdése szerint a költségvetési szerv vezetője rendszerezi a költségvetési szerv folyamatait, kijelöli a folyamatok működésében részt vevő szervezeti egységeket, valamint a folyamatért általános felelősséget viselő vezető beosztású személyt (folyamatgazda).
- **Integrált kockázatkezelési rendszer:** A 3. § szerint a kockázatkezelési rendszer új elnevezése. A tartalom bővülését a 2. § m) pont mutatja, amely szerint olyan folyamat alapú kockázatkezelési rendszer, amely a szervezet minden tevékenységére kiterjed, egységes módszertan és eljárások alkalmazásával, a szervezet célkitűzéseinek és értékeinek figyelembevételével biztosítja a szervezet kockázatainak teljes körű azonosítását, azok meghatározott kritériumok szerinti értékelését, valamint a kockázatok kezelésére vonatkozó intézkedési terv elkészítését és az abban foglaltak nyomán követését. A működtetési felelősséget a 7. §-a tartalmazza, mely szerint a költségvetési szerv vezetője köteles integrált kockázatkezelési rendszert működtetni. A

tevékenység során fel kell mérni és meg kell állapítani a költségvetési szerv tevékenységében rejlő és szervezeti célokkal összefüggő kockázatokat, valamint meg kell határozni az egyes kockázatokkal kapcsolatban szükséges intézkedéseket, valamint azok teljesítésének folyamatos nyomon követésének módját.

- **Koordinálásért felelős kijelölése:** A 7. § (4) bekezdése alapján a költségvetési szerv vezetője az integrált kockázatkezelési rendszer koordinálására szervezeti felelőst jelöl ki. Ha a költségvetési szerv integritás tanácsadót foglalkoztat, akkor az integrált kockázatkezelési rendszer koordinálásával kapcsolatos feladatokat az integritás tanácsadó látja el.
- **Együttműködési kötelezettség:** A 7. § (5) bekezdése szerint a folyamatgazdáknak együtt kell működniük az integrált kockázatkezelési rendszer koordinálására kijelölt szervezeti felelőssel.
- **Szervezeti integritást sértő esemény:** A 2. § u) pontjában található új definíció szerint minden olyan esemény, amely a szervezetre vonatkozó szabályoktól, valamint a jogszabályi keretek között a költségvetési szerv vezetője és az irányító szerv által meghatározott szervezeti célkitűzéseknek, értékeknek és elveknek megfelelő működéstől eltér.
- **Szervezeti integritást sértő események kezelésének eljárásrendje:** A szabálytalanságok kezelésének eljárásrendjét felváltó szabályozásnak a 6. § (4a) bekezdés szerint tartalmaznia kell a következőket:
 - a) a bejelentett kockázatok és események előzetes értékelésének módszertanát,
 - b) a bejelentés kivizsgálásához szükséges információk összegyűjtésének módját,
 - c) az érintettek meghallgatásának eljárási szabályait,
 - d) a vonatkozó dokumentumok átvizsgálásának szabályait,
 - e) a szervezeti integritást sértő események elhárításához szükséges intézkedéseket,
 - f) az alkalmazható jogkövetkezményeket,
 - g) a bejelentő szervezeten belüli védelmére, illetve elismerésére, valamint a vizsgálat eredményéről való tájékoztatására vonatkozó szabályokat és
 - h) a szervezeti integritást sértő események bekövetkezésének megelőzésére kialakított eljárási szabályokat.
- **Módosított előírások:**

A 6. § (5) bekezdése alapján a költségvetési szerv vezetőjének felelőssége olyan belső kontrollrendszer kialakítása, amely minden tevékenységi kör esetében alkalmas az etikai értékek és az integritás érvényesítésének biztosítására.

A 8. § (1) bekezdés alapján a költségvetési szerv vezetője köteles a szervezeten belül kontrolltevékenységeket kialakítani, melyek biztosítják a kockázatok kezelését, hozzájárulnak a szervezet céljainak eléréséhez, és erősítik a szervezet integritását.

A változások bevezetéséhez a Belügyminisztérium és a Nemzetgazdasági Minisztérium a Kormány korrupciómegelőzési honlapján módszertani útmutatókat tett közzé (<http://korrupciomegelozes.kormany.hu/modszertani-utmutatok-a-belso-kontrollrendszer-es-az-integritasiranyitasi-rendszer-fejlesztesehez>).

Tanácsadói munka során feltárt lényeges kockázatok, kontrollhiányosságok

A 2016. évben elvégzett belső ellenőrzések az intézményi belső kontrollrendszer következő fejlesztendő területeire vonatkozóan tettek intézkedést igénylő megállapításokat:

- **Kontrollkörnyezet:** A kontrollkörnyezet alapvető eleme a belső szabályozás, mely a vizsgált időszakban nem volt teljes. A vizsgált területet érintő ellenőrzési nyomvonalat az intézet FEUVE szabályzata nem tartalmazta.
- **Kockázatkezelés:** Az intézmény FEUVE szabályzata tartalmaz kockázatkezelési szabályokat, de az ellenőrzött területre vonatkozó egyedi írásos kockázatelemzés nem készült.
- **Kontrolltevékenység:** Az ellenőrzés tapasztalata szerint a szükséges kontrolltevékenységek nem minden esetben valósultak meg a szükséges mértékben. A kontrollok érvényesülésének időbelisége sem minden esetben volt jogszabálynak megfelelő.
- **Információs és kommunikációs rendszer:** A szervezetben az információ áramlása a szervezeti méretnagyság miatt némi időbeli késéssel működött.

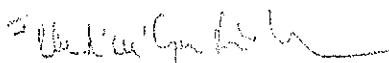
Ajánlások az intézményvezető számára

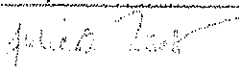
1. Javasolt az „Önellenző kérdések” kitöltése a vezetői nyilatkozat kiállítása előtt.
2. Javasolt a fejlesztést igénylő területek megjelenítése a vezetői nyilatkozatban.
3. Javasolt az ÁBPE-továbbképzésre jelentkezés.
4. A belső kontrollrendszer szabályozásainak áttekintése és átdolgozása a Bkr. új előírásainak megfelelően.

Jelentés eredményeinek hasznosítását korlátozó tényezők

A belső ellenőrzések megállapításaira készített intézkedési tervekben szereplő feladatok végrehajtása a feltárt problémák kockázatait csökkenthették.

A 2016. évi belső ellenőrzés a vizsgált téma mentén értékelte a belső kontrollrendszer kialakítottságát, működését, megfelelőségét, azaz nem nyújtott teljes körű értékelést, nem vetíthetők ki az intézményi belső kontrollrendszer egészére.

Készítette:
Feketéné Gura Judit Mónika vizsgálatvezető
Dátum: 2017. január 25.
Aláírás:

Látta:
Juhász Zsolt ellenőrzési koordinátor
Dátum: 2017. január 25.
Aláírás:

Jóváhagyta:
Czibik Norbert főosztályvezető
Dátum: 2017. január „ 25. ”
Aláírás: